

Περιορισμοί στην κληρονομική διαδοχή – ειδικοί κανόνες - Βέλγιο

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- 1 Περιλαμβάνει το δίκαιο του εν λόγω κράτους μέλους ειδικούς κανόνες οι οποίοι, για λόγους που αφορούν την οικονομική, οικογενειακή ή κοινωνική τους χρήση, θέτουν περιορισμούς που αφορούν ή επηρεάζουν την κληρονομική διαδοχή σε σχέση με ορισμένα ακίνητα, επιχειρήσεις ή άλλες ειδικές κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων που βρίσκονται στο κράτος μέλος αυτό;
- 2 Σύμφωνα με το δίκαιο του εν λόγω κράτους μέλους, είναι οι ειδικοί αυτοί κανόνες εφαρμοστέοι στην κληρονομική διαδοχή σε σχέση με τα προαναφερθέντα περιουσιακά στοιχεία ανεξαρτήτως του δικαίου που διέπει την κληρονομική διαδοχή;
- 3 Προβλέπει το δίκαιο του εν λόγω κράτους μέλους ειδικές διαδικασίες για να διασφαλίζεται η συμμόρφωση προς τους ανωτέρω ειδικούς κανόνες;

1 Περιλαμβάνει το δίκαιο του εν λόγω κράτους μέλους ειδικούς κανόνες οι οποίοι, για λόγους που αφορούν την οικονομική, οικογενειακή ή κοινωνική τους χρήση, θέτουν περιορισμούς που αφορούν ή επηρεάζουν την κληρονομική διαδοχή σε σχέση με ορισμένα ακίνητα, επιχειρήσεις ή άλλες ειδικές κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων που βρίσκονται στο κράτος μέλος αυτό;

Το άρθρο 745^{quater} του Αστικού Κώδικα προβλέπει ειδικούς κανόνες στην περίπτωση κατά την οποία η κυριότητα συγκεκριμένων περιουσιακών στοιχείων κατανέμεται μεταξύ των κατιόντων του θανόντος που έχουν την ψιλή κυριότητα και του/της επιζώντος/-ώσας συζύγου που έχει την επικαρπία.

Καταρχήν, ο/η επιζών/-ώσα σύζυγος ή ένας εκ των ψιλών κυρίων έχει τη δυνατότητα να ζητήσει την ολική ή μερική μετατροπή της επικαρπίας, δηλαδή είναι δυνατή η εξαγορά μεριδίου άλλου κληρονόμου στην ψιλή κυριότητα ή επικαρπία.

Ωστόσο, ορισμένα περιουσιακά στοιχεία παρεκκλίνουν από τον κανόνα:

- Το δικαστήριο οικογενειακών υποθέσεων ενδέχεται να μην εγκρίνει τη μετατροπή της επικαρπίας αν αυτό ενδέχεται να βλάψει σοβαρά τα συμφέροντα επιχείρησης ή επαγγελματική δραστηριότητα
- Απαιτείται η συγκατάθεση του/της επιζώντος/-ώσας συζύγου ή νόμιμου/-ης συντρόφου αν το ακίνητο, με τα έπιπλά του, χρησιμοποιούνταν ως κύρια κατοικία της οικογένειας την ημέρα έναρξης της κληρονομικής διαδοχής.

Το άρθρο 745^{octies} του Αστικού Κώδικα προβλέπει, υπέρ του/της νόμιμου/-ης συντρόφου, παρόμοια προστασία για το ακίνητο που χρησιμοποιούνταν ως κοινή κατοικία της οικογένειας, με τα έπιπλά του.

Επιπλέον, το άρθρο 915bis του Αστικού Κώδικα προβλέπει νόμιμη μοίρα υπέρ του/της επιζώντος/-ώσας συζύγου και ορίζει ότι, σε όλες τις περιπτώσεις, η νόμιμη μοίρα καταλαμβάνει τουλάχιστον το ακίνητο που χρησιμοποιούνταν ως κύρια κατοικία της οικογένειας, με τα έπιπλά του.

Εφόσον η κληρονομιά περιλαμβάνει, στο σύνολό της ή μέρος αυτής, γεωργική εκμετάλλευση, οι κατιόντες κληρονόμοι σε ευθεία γραμμή έχουν τη δυνατότητα να αναλάβουν, κατόπιν εκτίμησης, τα κινητά και ακίνητα πράγματα που αποτελούν την εκμετάλλευση [άρθρο 1 παράγραφος 1 του νόμου της 29ης Αυγούστου 1988 για το κληρονομικό καθεστώς των γεωργικών εκμεταλλεύσεων με σκοπό την προώθηση της συνέχειάς τους (loi du 29 août 1988 relative au régime successoral des exploitations agricoles en vue d'en promouvoir la continuité)].

Σε περίπτωση που η κληρονομιά δεν περιλαμβάνει, στο σύνολό της ή μέρος αυτής, γεωργική εκμετάλλευση αλλά ακίνητα που αποτελούσαν μέρος γεωργικής εκμετάλλευσης του θανόντος, και ένας εκ των κατιόντων κληρονόμων σε ευθεία γραμμή

εκμεταλλεύεται επί του παρόντος τα εν λόγω ακίνητα στο πλαίσιο της δικής του γεωργικής εκμετάλλευσης, ο εν λόγω κληρονόμος έχει επίσης τη δυνατότητα να αναλάβει τα εν λόγω ακίνητα κατόπιν εκτίμησης, υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του Αστικού Κώδικα που ορίζουν τα δικαιώματα του/της επιζώντος/-ώσας συζύγου ή νόμιμου/-ης συντρόφου (άρθρο 1 παράγραφος 3 του νόμου της 29ης Αυγούστου 1988).

Τέλος, όταν μια κληρονομική διαδοχή περιλαμβάνει, στο σύνολό της ή μέρος αυτής, ακίνητα των οποίων το συνολικό τεκμαρτό κατά το κτηματολόγιο εισόδημα δεν υπερβαίνει τα 1.565 ευρώ (άρθρο 1 του νόμου) και με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων που αναγνωρίζονται στον/στην επιζώντα/-ώσα σύζυγο από το άρθρο 1446 του Αστικού Κώδικα, το άρθρο 4 του νόμου της 16ης Μαΐου 1900 για το κληρονομικό καθεστώς στις μικρές κληρονομίες (loi du 16 mai 1900 sur le régime successoral des petits héritages) προβλέπει ότι κάθε κληρονόμος σε ευθεία γραμμή και, ενδεχομένως, ο/η μη διαζευγμένος/-η και μη τελών/-ούσα σε δικαστικό χωρισμό επιζών/-ώσα σύζυγος έχει τη δυνατότητα να αναλάβει, κατόπιν εκτίμησης, είτε την οικία στην οποία διέμενε ο/η κληρονομούμενος/-η, ο/η σύζυγός του/της ή ένας εκ των κατιόντων του/της κατά τον χρόνο του θανάτου του/της κληρονομούμενου/-ης, καθώς και τα έπιπλα της οικίας, είτε την οικία, τα έπιπλα και τις γαίες που εκμεταλλευόταν προσωπικά για ίδιο λογαριασμό το πρόσωπο που διέμενε στην οικία, τον γεωργικό εξοπλισμό και τα ζώα που συνδέονται με την καλλιέργεια ή τα εμπορεύματα, τις πρώτες ύλες, τον εξοπλισμό και άλλα εξαρτήματα που συνδέονται με την εμπορική, βιοτεχνική ή βιομηχανική εκμετάλλευση.

2 Σύμφωνα με το δίκαιο του εν λόγω κράτους μέλους, είναι οι ειδικοί αυτοί κανόνες εφαρμοστέοι στην κληρονομική διαδοχή σε σχέση με τα προαναφερθέντα περιουσιακά στοιχεία ανεξαρτήτως του δικαίου που διέπει την κληρονομική διαδοχή;

Οι διατάξεις αυτές είναι αναγκαστικού δικαίου αλλά ο νόμος δεν διευκρινίζει ρητώς αν πρέπει να εφαρμόζονται ανεξαρτήτως του εφαρμοστέου δικαίου.

3 Προβλέπει το δίκαιο του εν λόγω κράτους μέλους ειδικές διαδικασίες για να διασφαλίζεται η συμμόρφωση προς τους ανωτέρω ειδικούς κανόνες;

Προβλέπονται διάφορες διαδικασίες ώστε να διασφαλίζονται τα εν λόγω δικαιώματα:

- Έγκριση αιτήματος μετατροπής της επικαρπίας από το δικαστήριο οικογενειακών υποθέσεων. Το δικαστήριο οικογενειακών υποθέσεων μπορεί είτε να μην εγκρίνει τη μετατροπή της επικαρπίας και την απόδοση της πλήρους κυριότητας, εφόσον αυτό ενδέχεται να βλάψει σημαντικά τα συμφέροντα επιχείρησης ή επαγγελματική δραστηριότητα, είτε να την εγκρίνει, εάν το κρίνει δίκαιο λόγω ειδικών περιστάσεων (άρθρο 745^{quater} παράγραφος 2 του Αστικού Κώδικα)
- Πράξη ανάληψης γεωργικής εκμετάλλευσης: Κατόπιν αιτήματος του ενδιαφερόμενου ή ενός εκ των πιστωτών του, το δικαστήριο οικογενειακών υποθέσεων προβαίνει στην εκτίμηση. Γι' αυτόν τον σκοπό, το δικαστήριο μπορεί να ορίσει έναν ή περισσότερους πραγματογνώμονες (άρθρο 4 παράγραφος 1 του νόμου της 29ης Αυγούστου 1988 — η σειρά προτίμησης προβλέπεται στο άρθρο 3). Σε περίπτωση διαφωνίας ως προς τον τρόπο ανάληψης, αν ένας εκ των ενδιαφερομένων αρνηθεί να συναινέσει ή είναι απών, το δικαστήριο οικογενειακών υποθέσεων κλητεύει τους ενδιαφερομένους ή τους νόμιμους εκπροσώπους τους, με πρότερη ειδοποίηση τουλάχιστον δεκαπέντε ημερών. Την ορισθείσα ημέρα, οι ενδιαφερόμενοι προσέρχονται ενώπιον του δικαστή που τους έχει κλητεύσει. Η συνεδρίαση μπορεί να λάβει χώρα ακόμα και απουσία ενός ή περισσότερων ενδιαφερομένων. Κατά περίπτωση, ο προεδρεύων δικαστής ορίζει συμβολαιογράφο για να αντικαταστήσει τους απόντες, να λάβει τα μερίδιά τους και να παράσχει εξοφλητική απόδειξη η αμοιβή του συμβολαιογράφου βαρύνει τα μέρη τα οποία αυτός εκπροσωπεί. Ο δικαστής επιλύει τις διαφορές και παραπέμπει τα μέρη, για τη σύναψη της πράξης, ενώπιον του συμβολαιογράφου που αυτά έχουν επιλέξει ή, αν τα μέρη δεν καταλήξουν σε συμφωνία σχετικά με τον συμβολαιογράφο, ενώπιον συμβολαιογράφου που έχει διοριστεί αυτεπαγγέλτως (άρθρο 4 παράγραφος 3 του νόμου της 29ης Αυγούστου 1988). Με την εξαίρεση σπουδαίου λόγου η εγκυρότητα του οποίου έχει εκ των προτέρων αναγνωριστεί από το δικαστήριο οικογενειακών υποθέσεων, το πρόσωπο που θα αναλάβει τα ακίνητα δεν θα μπορεί να τα εκποιήσει για περίοδο 10 ετών από τη σύναψη της πράξης (άρθρο 6 παράγραφος 1 του νόμου της 29ης Αυγούστου 1988).
- Πράξεις ανάληψης μικρής κληρονομιάς: η διαδικασία είναι σε μεγάλο βαθμό πανομοιότυπη μ' αυτήν της ανάληψης γεωργικής εκμετάλλευσης (άρθρο 4 παράγραφοι 3 και 5 του νόμου της 16ης Μαΐου 1900). Η μόνη διαφορά είναι ότι η περίοδος κατά την οποία δεν επιτρέπεται η εκποίηση των περιουσιακών στοιχείων σε συνέχεια της ανάληψής τους, με την εξαίρεση σπουδαίου λόγου η εγκυρότητα του οποίου έχει εκ των προτέρων αναγνωριστεί από το δικαστήριο οικογενειακών υποθέσεων, είναι 5 έτη από τη σύναψη της πράξης (άρθρο 5 του νόμου της 16ης Μαΐου 1900).

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν

αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Τελευταία επικαιροποίηση: 27/08/2019